

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA

DÁMASA RUIZ-JARABOJA COLOMERJA,

predstavljeni 9. septembra 2004¹

I – Uvod

Ta zadeva odpira vprašanje, ali zaslišanje priče pred uvedbo sodnega postopka, kot ga predvideva nizozemsko pravo, spada na področje uporabe Bruseljske konvencije². Gre za določitev, ali je treba tovrstni ukrep opredeliti kot „začasni ukrep ali ukrep zavarovanja“ v smislu člena 24 navedene konvencije.

1 – Jezik izvirnika: španščina.

2 – Konvencija z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1972, L 299, str. 32), kakor je bila spremenjena s Konvencijo z dne 9. oktobra 1978 o pristopu Kraljevine Danske, Irske in Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska (UL L 304, str. 1 in – spremenjeno besedilo – str. 77), Konvencijo z dne 25. oktobra 1982 o pristopu Helenske republike (UL L 388, str. 1), Konvencijo z dne 26. maja 1989 o pristopu Kraljevine Španije in Portugalske republike (UL L 285, str. 1) ter s Konvencijo z dne 29. novembra 1996 o pristopu Republike Avstrije, Republike Finske in Kraljevine Švedske (UL L 1997, C 15, str. 1) (v nadaljevanju: Bruseljska konvencija ali Konvencija). Prečiščena različica je bila objavljena v UL 1998, C 27, str. 1.

II – Postopek v glavni stvari

1. Bistvena dejstva postopka, iz katerega izhaja to vprašanje za predhodno odločanje, so predstavljena v predložitvenem sklepu.

2. Rechtbank te Haarlem (sodišče prve stopnje) je s sklepom z dne 23. aprila 2000 odredilo „predhodno zaslišanje“ (*voorlopig getuigenverhoor*) priče s stalnim prebivališčem na Nizozemskem. Ta ukrep je bil sprejet na zahtevo družbe Unibel Exser BVBA (v nadaljevanju: Unibel) s sedežem v Stekeneju (Belgija), v okviru spora s St. Paul Dairy Industries NV (v nadaljevanju: St. Paul) s sedežem v Lokerenu (Belgija).

3. Družba St. Paul se je zoper ta sklep pritožila pri Gerechtshof te Amsterdam. Zahteva razveljavitev sklepa zaradi nepristojnosti nizozemskega sodišča prve stopnje ali zavrnitev zahteve za zadevno zaslišanje. Unibel pa zahteva, naj Gerechtshof pritožbo

razglasi za nedopustno ali neutemeljeno in naj sklep razglasi za začasno izvršljiv.

4. Vendar pa predložitveni sklep ne vsebuje nobenega podatka o naravi osnovnega spora. Predstavniki družbe St. Paul je na obravnavi pojasnil, da sta stranki v sporu zaradi zneska odškodnine za škodo, ki jo je povzročilo nepravilno delovanje stroja, ki ga je v obrat družbe St. Paul namestila družba Unibel.

dejstev in preprečiti uničenje dokazov, ampak tudi in še zlasti omogočiti vsaki stranki z interesom v postopku, ki se bo pozneje začel pred civilnim sodiščem – to je strankam, ki nameravajo vložiti tožbo ali pričakujejo, da bo zoper njih uveden tak postopek, oziroma tretjim, ki jih ta postopek drugače zadeva – da pridobi predhodna pojasnila o dejstvih, ki jih verjetno še ne pozna natančno, tako da bi lahko bolje presodila svoj položaj, predvsem glede tega, zoper koga je treba uvesti postopek?

2. Ali gre v primeru pritrdilnega odgovora za ukrep v smislu člena 24 Bruseljske konvencije?⁶

III – Vprašanja za predhodno odločanje

5. V okviru tega spora je *Gerechthof* v skladu s Protokolom z dne 3. junija 1971 o razlagi Bruseljske konvencije s strani Sodišča prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanja:

IV – Ugotovitve predložitvenega sodišča

6. *Gerechthof* je v predložitvenem sklepu navedlo nekaj ugotovitev.

„1. Ali se Bruseljska konvencija uporablja za postopek zaslišanja prič pred samo vložitvijo tožbe, kot je urejen v členu 186 in naslednjih *Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering* (nizozemski zakonik o pravnem postopku), ob upoštevanju, da njegov namen v skladu z zgoraj navedenimi členi ni le omogočiti čim hitrejši zaslišanje prič po nastanku spornih

Ni sporno, da imata stranki v sporu sedež v Belgiji, da zadevno pravno razmerje ureja

belgijsko pravo, da je za odločanje o tej zadevi pristojno sodišče v Dendermondu, oddelek St. Niklaas (Belgija), da na Nizozemskem (oziroma v Belgiji ali drugje) ne poteka tožba, ki bi imela enak predmet, in da ima priča družbe Unibel, A. C. Schipper, stalno prebivališče v Zaandamu (Nizozemska).

V – Veljavno nacionalno pravo

7. Člen 186(1) nizozemskega zakonika o pravnem postopku (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*, v nadaljevanju: WBR) določa, da se sme, če zakon dopušča dokaz s pričami, na zahtevo zainteresirane stranke odrediti zaslišanje prič še pred vložitvijo tožbe.

Člen 66(1) Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah³, ki je začela veljati 1. marca 2002, omejuje svoje področje uporabe na pravne postopke, ki so bili začeti po tem datumu. Ker je bila glede na predložiteni sklep prva zahteva družbe Unibel vložena v sodnem tajništvu Rechtbank 5. februarja 2002, se zgoraj navedena uredba v tej zadevi ne uporablja, če domnevamo, da je treba zahtevo za zaslišanje prič pred vložitvijo tožbe opredeliti kot pravni postopek v smislu zgoraj navedenega člena.

8. V skladu s členom 187 navedenega zakonika je sodišče, ki je krajevno pristojno, da odredi predhodno zaslihanje prič, nizozemsko sodišče, na območju katerega ima oseba, ki mora biti zaslišana, stalno ali običajno prebivališče. Na to zaslihanje je načeloma pozvana nasprotna stranka.

Mnenja strank se razhajajo glede vprašanja: i) ali zaslihanje prič pred vložitvijo tožbe, če postopek še ni bil začel, spada na področje uporabe Bruseljske konvencije, in če je odgovor pritrdilen: ii) ali gre za ukrep v smislu člena 24 navedene konvencije.

9. Hoge Raad der Nederlanden (nizozemsko vrhovno sodišče) je v sklepu z dne 24. marca 1995⁴ opredelilo cilje, ki bi si jih ta postopkovni ukrep lahko prizadeval doseči: njegov namen ni le omogočiti čim hitrejšo zaslihanje prič po nastanku spornih dejstev in tako preprečiti uničenje dokazov, ampak tudi in še zlasti omogočiti vsaki stranki z interesom v morebitni poznejši tožbi pred civilnim sodiščem – to je osebi, ki namerava vložiti

3 — UL 2001, L 12, str. 1.

4 — Sklep z dne 24. marca 1995 (NJ 1998, št. 414).

tožbo ali pričakuje, da bo zoper njo vložena taka tožba – da pridobi predhodna pojasnila o dejstvih, da bi lahko bolje presodila svoj položaj, predvsem glede tega, zoper koga je treba vložiti tožbo.

spada na področje uporabe člena 24 Konvencije, ker je njegov cilj ohraniti dejansko ali pravno stanje. Njegov začasni značaj je v tem, da tako pridobljene izjave prič ne pomenijo nujno dokončnih dokazov v postopku v glavni stvari. Poleg tega je člen 186 WBR edino sredstvo, s katerim lahko belgijski državljani pridobi izjavo priče na Nizozemskem pred uvedbo sodnega postopka.

VI – Postopek pred Sodiščem

10. Predlog za sprejetje predhodne odločbe je bil vložen v sodnem tajništvu Sodišča 6. marca 2003. Pisna stališča so predložile družba Unibel, nemška vlada, vlada Združenega kraljestva in Komisija.

11. Zadeva je bila dodeljena prvemu senatu Sodišča.

13. Nemška vlada meni, da iz dobesedne in teleološke razlage Konvencije izhaja, da predhodno zaslišanje prič ne spada na njeno področje uporabe, ker odločba, ki jo je treba sprejeti po zaključku tega postopka, ni odločba, ki bi jo bilo mogoče priznati in izvrševati v smislu člena 25 Konvencije. Zadevni postopek ni namenjen ureditvi pravnih razmerij med strankami, ampak zagotoviti organizacijsko pomoč z ukrepom zavarovanja.

Na obravnavi 14. julija 2004 so bili prisotni predstavniki družbe St. Paul in Komisije.

VII – Trditve udeležencev v postopku

12. Po mnenju družbe Unibel predhodno zaslišanje prič, ki ga ureja člen 186 WBR

14. Vlada Združenega kraljestva meni, da je treba člen 24 Konvencije razlagati tako, da ne izključuje začasnih ukrepov, sprejetih pred vložitvijo tožbe. Glede drugega vprašanja, o dopustnosti katerega dvomi, meni, da stranka ne sme uporabiti člena 24 za to, da svojega nasprotnika izpostavi zahtevam za dokaze brez ustreznih procesnih jamstev.

15. Komisija opozarja, da se člen 24 uporablja samo, če se uporablja tudi Konvencija. Med drugim trdi, da predhodno zaslišanje prič ne izpolnjuje pogoja reverzibilnosti, ki je v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča značilen za začasne ukrepe v smislu člena 24.

16. Na obravnavi je družba St. Paul prav tako menila, da postopek iz člena 186 WBR ne sodi na področje uporabe Bruseljske konvencije.

VIII – Analiza vprašanj za predhodno odločanje

17. Cilj prvega vprašanja za predhodno odločanje je ugotoviti, ali poseben postopek predhodnega zaslišanja⁵ prič, ki ga predvideva nizozemsko pravo o pravnem postopku, sodi na področje uporabe Bruseljske konvencije, medtem ko je cilj drugega določiti, ali ga je mogoče opredeliti kot ukrep zavarovanja v smislu člena 24 navedene konvencije.

18. Ker je malo verjetno, da bi postopek, kot je v tej zadevi, katerega namen ni odločiti o

sporu v glavni stvari, spadal na področje uporabe druge določbe Konvencije, kot je člen 24, je treba obe vprašanji združiti v samo eno vprašanje, katerega cilj je ugotoviti, ali predhodno zaslišanje prič iz člena 186 WBR pomeni enega od ukrepov iz zgoraj navedenega člena 24. Drug način obravnave problema bi bil, da bi šteli, da prvo vprašanje omogoča preveritev, ali se Konvencija na splošno uporablja za predhodno zaslišanje prič, medtem ko bi bil namen drugega določiti, v katero določbo Konvencije natančno spada ta ukrep. Vendar pa menim, da ta druga rešitev, poleg tega da je umetna, ne bi dodala prvi rešitvi nič koristnega.

19. V vsakem primeru morajo biti izpolnjeni drugi pogoji, da bi se Konvencija lahko uporabljala. Čeprav se uradno nanašajo na dopustnost, so tako tesno povezani s preučitvijo temelja, da jih bom analiziral skupaj.

Dopustnost in temelj

20. Več vidikov te zadeve vpliva na njeno dopustnost. Na eni strani spada spor na področje uporabe Bruseljske konvencije samo, če se nanaša na civilno ali gospodarsko

⁵ – Iz praktičnih razlogov uporabljam dobesedni prevod izraza, ki ga uporablja nizozemski zakonodajalec.

zadevo in če je mednarodnega značaja. Ker začasni ukrepi ali ukrepi zavarovanja ščitijo zelo različne pravice, se to, ali spadajo na področje uporabe Konvencije, ne določi na podlagi njihove narave, ampak na podlagi narave pravic, ki jih ščitijo. Na Konvencijo se ni mogoče sklicevati, da bi na njeno področje uporabe vključili začasne ukrepe ali ukrepe zavarovanja, ki se nanašajo na zadeve, ki ne sodijo vanjo.⁶

nika družbe St. Paul na obravnavi in preučitev dokumentov, priloženih k predlogu za sprejetje predhodne odločbe, kažejo, da se spor nanaša na znesek odškodnine za škodo, ki jo je povzročilo nepravilno delovanje tehnične opreme. Zdi se, da glavna zahteva izhaja iz pogodbe, sklenjene med podjetjema, ali temelji na vzroku civilne odgovornosti, ki ga določa zakon.⁷ Gre torej za spor, vsaj morebiten, v civilni ali gospodarski zadevi. V vsakem primeru je predložitevno sodišče tisto, ki mora preveriti, ali je res tako.

21. Poleg tega lahko zaradi neobstoja kakršne koli druge opredelitve ugotovimo da je zadevno zaslišanje prič del „začasnih ukrepov ali ukrepov zavarovanja“ v smislu člena 24 Konvencije.

24. Ugovor v zvezi z mednarodnim značajem spora je pomembnejši.

22. V skladu s členom 1 se Konvencija uporablja v civilnih in gospodarskih zadevah ne glede na vrsto sodišča, ne uporablja pa se za status ali pravno sposobnost fizičnih oseb, premoženjska razmerja iz zakonske zveze, oporoke in dedovanja, stečaj, postopke prisilne poravnave in podobne postopke, socialno varnost in arbitražo.

23. Čeprav predložiteni sklep nikjer ne navaja predmeta spora, pojasnila predstav-

25. Konvencija tega pojma ne opredeljuje izrecno. Vendar pa njen uvod poudarja pomen določitve „mednarodne“ sodne pristojnosti pogodbenic.⁸ Poleg tega iz Konvencije na podlagi določbe, ki je njena pravna podlaga, tj. člena 220 Pogodbe ES (postal člen 293 ES), izhaja, da si prizadeva

6 – Sodbi z dne 27. marca 1979 v zadevi De Cavel (143/78, Recueil, str. 1055, točka 8) in z dne 26. marca 1992 v zadevi Reichert in Kockler (C-261/90, Recueil, str. I-2149, točka 32).

7 – Sodba z dne 27. septembra 1988 v zadevi Kalfelis (189/87, Recueil, str. 5565, točka 18).

8 – Edina uvodna izjava.

doseči enak cilj kot Skupnost⁹, katere zakonodajna dejavnost zajema pravna razmerja, ki bi lahko pomenila oviro za čezmejno trgovino. Povedano drugače, cilj Konvencije ni postati edini zakon za določitev pristojnega sodišča v primerih, ki niso pomembni za uresničevanje notranjega trga, tj. kadar so vsi sestavni elementi spora v državi članici.

26. V tej zadevi glede na predložitveni sklep ni sporno, da sta stranki v sporu belgijski družbi in da pravno razmerje med njima ureja belgijsko pravo. Po drugi strani pa je bil postopek, ki je bil povod za ta predlog za sprejetje predhodne odločbe, uveden na Nizozemskem pred nizozemskim sodiščem. Zato ni sporno, da po mnenju predložitvenega sodišča spor vsebuje čezmejne elemente.

27. Ker sta belgijski podjetji vložili tožbo na Nizozemskem, ta tožba ni nujno mednarodnega značaja, ker mora obstajati tudi zadostna povezava s čezmejnimi elementi. To bi zagotovo držalo, če bi menili, da postopek, uveden na Nizozemskem, pomeni del postopka v glavni stvari, začetega na primer v Belgiji. Ta čezmejni element pa bi manjkal, če bi nasprotno menili, da je

nizozemski postopek avtonomnega značaja in ni odvisen od morebitnega poznejšega belgijskega postopka.

28. Sodišče ne razpolaga z dokazi, ki bi mu omogočili presojo obstoja zadostne povezave med zahtevanim predhodnim zaslišanjem prič in morebitnim postopkom v drugi državi članici.

29. Kot je navedlo več udeležencev v postopku, predhodno zaslihanje prič nima nujno takega značaja. Očitno je, da so tako pridobljene izjave prič običajno najkoristnejše v okviru nekega drugega postopka. Vendar zakon ne pogojuje zaslihanja priče ali veljavnosti izjave z vložitvijo tožbe v določenem roku. Poleg tega je, kot je izjavilo Hoge Raad, glavna funkcija tega zaslihanja omogočiti, da se pridobijo koristne informacije za presojo možnosti uspeha poznejše tožbe ali za opredelitev osebe, zoper katero je treba vložiti tožbo. Zato se ne sme na noben način izključiti, da bo uporabljeno neodvisno od uvedbe drugega postopka.

30. Čeprav si v tej zadevi zahteva za predhodno zaslihanje prič prizadeva doseči tak

⁹ — Sodba z dne 10. februarja 1994 v zadevi Mund & Fester (C-398/92, Recueil, str. I-467, točki 11 in 12).

cilj, se vseeno lahko pojavijo težave pri določitvi dovolj pomembne povezave med tem ukrepom in poznejšim postopkom, tako da v tem primeru ne bi bilo spora mednarodnega značaja.

namerava ugotoviti, za rešitev spora¹² ali obstoj dokazov *prima facie*, da je sodni postopek potreben¹³. Pristojno sodišče za odreditev teh ukrepov je sodišče, pristojno za odločanje o sporu v glavni stvari, in samo izjemoma sodišče, na območju katerega ima imenovana priča stalno prebivališče.¹⁴

31. Zgornje ugotovitve kažejo na to, da je predhodno zaslišanje prič v smislu Konvencije bolj neodvisen preiskovalni ukrep kot ukrep zavarovanja. Kot tak ne more dati mednarodnega značaja postopku v glavni stvari, od katerega je dovolj neodvisen.

33. Dansko in špansko pravo poleg tega omogočata, da se za razjasnitev dejstev, ki so pomembna za preučitev spora, uporabijo predhodni preiskovalni ukrepi.

32. V pravu različnih držav članic prav tako obstajajo preiskovalni ukrepi pred uvedbo sodnega postopka. Običajno je za njih značilen poseben cilj, tj. pridobitev ali ohranitev dokazov¹⁰, in sodišče lahko v ta namen preveri realnost tveganja domnevne uničenja dokazov¹¹, pomen dejstev, ki jih

34. V obravnavani zadevi zaradi neobstoja podatkov o cilju sporne zahteve za zaslišanje prič ni mogoče dokončno odločiti o mednarodnem značaju spora.

10 — Glej člen 485 in naslednje nemškega zakonika o pravnem postopku (*Zivilprozessordnung*, v nadaljevanju: ZPO), člen 384 in naslednje avstrijskega zakonika o pravnem postopku (*Zivilprozessordnung*, v nadaljevanju: ÖZPO), člen 584 belgijskega sodnega zakonika (*Code judiciaire*), člen 343 danskega zakonika o pravnem postopku, člen 256 in naslednje španskega zakonika o pravnem postopku, poglavje 17, člen 10, finskega zakonika o pravnem postopku, člen 145 novega francoskega zakonika o pravnem postopku, člen 692 in naslednje italijanskega zakonika o pravnem postopku (*codice di procedura civile*, v nadaljevanju: CPC), člen 350 novega luksemburškega zakonika o pravnem postopku, člene od 520 do 522a portugalskega zakonika o pravnem postopku in poglavje 41 švedskega zakonika o pravnem postopku.

11 — Glej člen 485(1) ZPO.

35. Zato mora o tem odločiti predložitveno sodišče. Če za določitev sodne pristojnosti v Skupnosti uporabimo sodno prakso Sodišča

12 — Glej sodbo *Oberlandesgericht v Hammu*, objavljeno v NJW-RR 1998, str. 933, in člen 387 ÖZPO.

13 — Člen 487 ZPO.

14 — Člen 486(3) ZPO, člen 343(3) ÖZPO, člen 693 CPC.

glede potrebe po čezmejnem elementu, lahko potrdimo, da se določbe Konvencije ne uporabljajo za dejavnosti, ki se opravljajo v samo eni državi članici, in vprašanje, ali je res tako, je odvisno od dejanskih ugotovitev, do katerih mora priti nacionalno sodišče.¹⁵

36. Ta trditev je v skladu s sodno prakso Sodišča, po kateri je sodišče kraja, v katerem je predmet zahtevanih ukrepov, tisto, ki mora presoditi okoliščine, ki utemeljujejo njihovo odobritev ali zavrnitev.¹⁶

37. Nazadnje je treba ugotoviti, ali ob domnevi, da sta zgornja pogoja izpolnjena, postopek, ki ga ureja člen 186 WBR, spada v eno od določb Konvencije. Ker njegov navedeni cilj ni odločiti o sporu v glavni stvari, ne more spadati v drugo določbo kot člen 24 Konvencije. To izhaja iz besedila sklepa *Gerechtshof*, ki se na ta člen nanaša v svojem drugem vprašanju za predhodno odločanje. Poleg tega so se tudi udeleženci v postopku v stališčih izrecno ali implicitno izrekli v istem smislu.

38. Vendar pa je za določitev, ali je predhodno zaslišanje prič ukrep zavarovanja, najprej treba opredeliti, kaj pomeni takšen ukrep.

39. V členu 24 Konvencije je določeno:

„Pri sodiščih države članice se lahko vložijo zahteva za začasne ukrepe ali ukrepe zavarovanja, ki jih predvideva pravo države pogodbenice, tudi v primeru, ko so po tej konvenciji za odločanje o glavni stvari pristojna sodišča druge države članice.“

40. V zvezi s tem je Sodišče večkrat razsodilo, da se ukrep, ki ima take značilnosti, lahko veljavno odredi pred uvedbo postopka v glavni stvari.¹⁷

41. Glede značilnosti teh ukrepov je Sodišče opozorilo, da morajo biti ti namenjeni ohraniti dejanskega ali pravnega stanja, da

15 — Glej sodbo z dne 23. aprila 1991 v zadevi *Höfner in Elser* (C-41/90, Recueil, str. I-1979, točka 37).

16 — Sodba z dne 21. maja 1980 v zadevi *Denilauler* (125/79, Recueil, str. 1553, točka 16).

17 — Sodba z dne 17. novembra 1998 v zadevi *Van Uden* (C-391/95, Recueil, str. I-7091, točka 29). Glej tudi *Bischoff, J.-M.* in *Huet, A.*: „Chronique de jurisprudence de la Cour de justice des Communautés européennes“, *Journal du droit international*, 1982, št. 1, str. od 942 do 947, zlasti str. 947.

bi zavarovali pravice, katerih priznanje se zahteva (ali se lahko zahteva, kot izhaja iz zgornjih ugotovitev) od sodišča, pristojnega za zadevi v glavni stvari.¹⁸

42. Odobritev tovrstnih ukrepov zahteva od sodišča posebno preudarnost in poglobljeno poznavanje konkretnih okoliščin, v katerih bi ukrep učinkoval. Glede na posamezen primer in zlasti glede na poslovno prakso mora sodišču biti omogočeno, da časovno omeji svojo odobritev ali glede narave premoženja ali blaga, ki je predmet predvidenih ukrepov, zahteva bančne garancije oziroma imenuje začasnega upravitelja in na splošno podvrže svojo odobritev vsem pogojem, ki zagotavljajo začasni ali zavarovalni značaj ukrepa, ki ga odredi.¹⁹

43. Iz tega izhaja, da je odobritev začasnih ukrepov ali ukrepov zavarovanja na podlagi člena 24 odvisna zlasti od obstoja dejanske povezave med predmetom zahtevanih ukrepov in ozemeljsko pristojnostjo države pogodbence, v kateri je sodišče, pristojno za zadevi v glavni stvari.

44. Iz navedenih ugotovitev tudi izhaja, da mora sodišče, ki odredi začasne ukrepe na podlagi člena 24, upoštevati potrebo po določitvi pogojev, da bi zagotovilo začasni značaj ukrepov.

45. Po mnenju Hoge Raad²⁰ je namen predhodnega zaslišanja prič pridobiti izjave prič kmalu po nastanku spornih dejstev, s čimer se prepreči uničenje dokazov, in pojasniti dejstva, ki so pomembna za uvedbo postopka. V zvezi s zadnjo točko zatrjuje, da mora imeti vsaka oseba, ki ima interes v postopku, ki se bo pozneje začel pred civilnim sodiščem – tj. oseba, ki namerava vložiti tožbo ali pričakuje, da bo zoper njo uveden tak postopek –, možnost pridobiti predhodna pojasnila o dejstvih, da bi lahko bolje presodila svoj položaj, predvsem glede tega, zoper koga je treba uvesti postopek.

46. Iz sodne prakse Hoge Raad izhaja, da poimenovanje „predhodno zaslišanje“ ni pravilno, saj presoja dokaznih sredstev in pomen predloženih podatkov nista odvisna od uvedbe sodnega postopka ali izteka roka.

18 – Zgoraj navedena sodba Reichert in Kockler, točka 34.

19 – Zgoraj navedena sodba Denilauler, točka 15.

20 – Glej zgoraj navedeno točko 9.

Njuna vrednost je notranja in ni odvisna od drugega postopka.

47. Vendar pa zgoraj navedena sodna praksa Sodišča omogoča trditev, da če je namen ukrepa iz člena 186 BWR ohranitev dokaznega sredstva, ki naj bi bilo uporabljeno v poznejšem postopku v glavni stvari, ta ukrep spada pod pojem „začasnih ukrepov ali ukrepov zavarovanja“ v smislu člena 24 Konvencije. To pa ne drži, kadar gre za ukrepe, namenjene pojasnitvi postopkovnih vprašanj, katerih povezava s poznejšo tožbo se lahko izkaže za ne bistveno ali naključno.

48. Poročilo g. Schlosserja o Konvenciji o pristopu Kraljevine Danske, Irske in Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska k Bruseljski konvenciji ter Protokolu o njeni razlagi s strani Sodišča²¹ potrjuje to trditev, čeprav se nanaša na izvrševanje odločb:

„Če bi hoteli, dačasne odločbe, ki jih sprejmejo sodišča in ki se nanašajo na

nadaljnji potek postopka, zlasti na preiskovalne ukrepe, spadajo tudi v področje uporabe člena 25 Konvencije, bi to zajemalo tudi odločbe, ki jih stranke ne bi mogle izvrševati brez sodelovanja sodišč in izvrševanje katerih bi vplivalo na tretje osebe, tj. priče. Na podlagi tega je torej treba ugotoviti, da je trebačasne odločbe sodišč, katerih cilj ni urediti pravna razmerja med strankami, ampak organizirati nadaljnji potek postopka, izključiti iz področja uporabe naslova III Konvencije.“

49. Opredelitev, ki jo uporablja Hoge Raad, razkriva tudi, da v večini primerov sodišču, ki mu je zadeva predložena, ni treba oceniti tveganja uničenja dokazov, da bi odredilo ukrep, saj je namen tega dejansko pridobiti podatke, ki bodo omogočili oblikovanje strategije glede smotrnosti uvedbe postopka.

50. Vendar pa Konvencija teh ukrepov ne zajema, saj ne morejo pomeniti časasnih ukrepov ali ukrepov zavarovanja v smislu člena 24, od katerih se razlikujejo po svoji naravi – zlasti ker očitno niso odvisni in nisočasni.

21 – UL 1979, C 59, str. 71 in naslednje, zlasti točka 187, v nadaljevanju: Schlosserjevo poročilo.

51. Zato po mojem mnenju predložitvenemu sodišču ni mogoče dati enopomenskega odgovora, saj je uporaba Konvencije odvisna od konkretnega cilja predhodnega zaslišanja prič.

lišča v skladu s členom 20 Statuta Sodišča. Sodišče mora skrbeti za zaščito te možnosti ob upoštevanju dejstva, da se na podlagi zgoraj navedene določbe zainteresiranim stranem sporočijo samo predložitveni sklepi.²³

52. Zato bi lahko predložena vprašanja za predhodno odločanje razglasili za nedopustna, kajti v skladu z ustaljeno sodno prakso potreba, da se doseže razlaga prava Skupnosti, ki bo koristna za nacionalno sodišče, zahteva, da to opredeli dejanski in zakonodajni okvir, v katerega spadajo vprašanja, ki jih postavlja, ali vsaj pojasni dejanske domneve, na katerih temeljijo ta vprašanja.²²

54. Vseeno se glede na vse zgornje ugotovitve zdi primernejše, da se zaradi dobrega upravljanja predložitvenemu sodišču zagotovijo nekatera merila razlage, zlasti tista, ki omogočajo pojasniti vrzeli v obrazložitvi dejstev v predlogu za sprejetje predhodne odločbe.

53. V zvezi s tem je treba upoštevati dejstvo, da morajo podatki in vprašanja v predložitvenih sklepih ne samo omogočiti Sodišču, da zagotovi koristne odgovore, ampak tudi dati možnost vladam držav članic in drugim zainteresiranim stranem, da predložijo sta-

55. Zato Sodišču predlagam, naj na vprašanji za predhodno odločanje, ki jih je predložilo *Gerechtshof te Amsterdam*, odgovori tako, da določba, kot je člen 186 WBR, spada na področje uporabe Bruseljske konvencije kot „začasni ukrep ali ukrep zavarovanja“ v smislu člena 24, če je njen namen ohraniti dokazno sredstvo, namenjeno uporabi v poznejšem postopku.

22 — Glej zlasti sodbi z dne 26. januarja 1993 v združenih zadevah *Telemarsicabruzzo* in drugi (od C-320/90 do C-322/90, Recueil, str. I-393, točka 6) in z dne 21. septembra 1999 v zadevi *Albany* (C-67/96, Recueil, str. I-5751, točka 39).

23 — Sodba z dne 1. aprila 1982 v združenih zadevah *Holdijk* (141/81, 142/81 in 143/81, Recueil, str. 1299, točka 6) ter sklepa z dne 23. marca 1995 v zadevi *Saddik* (C-458/93, Recueil, str. I-511, točka 13) in z dne 7. aprila 1995 v zadevi *Grau Gomis* in drugi (C-167/94, Recueil, str. I-1023, točka 10).

56. Komisija nasprotuje tej rešitvi, za katero meni, da je v nasprotju z načelom pravne varnosti.

dne 28. maja 2001 o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah²⁴, ki olajša takšne ukrepe.

57. Priznati je treba, da se lahko v nekaterih primerih pojavijo težave pri določitvi, ali ima cilj ohranitve dokazov prednost pred zahtevami za pojasnila. Vendar menim, da če je ugotovljen obstoj tveganja uničenja dokazov, je sodišče upravičeno uporabiti pravila Konvencije.

60. Ta uredba omogoča sodišču države članice, da zaprosi, da pristojno sodišče države članice pridobi dokaze ali da neposredno pridobi dokaze v drugi državi članici, če je to namenjeno uporabi v začetem ali *predvidenem* sodnem postopku.²⁵ Zaprošeno sodišče mora zaprosilo izvršiti v skladu s pravom svoje države članice, pri nezdržljivosti pa v skladu z enim od posebnih postopkov, ki ga določa pravo države članice sodišča, ki je zaprosilo.²⁶

58. Poleg tega bi drugačna odločitev pomenila neupoštevanje dejstva, da mora biti pojem „začasnih ukrepov ali ukrepov zavarovanja“ iz člena 24 Konvencije neodvisen od nacionalnih pravnih redov.

61. Poleg tega Uredba št. 1206/2001 prevlada nad določbami, ki jih vsebujejo dvostranski ali večstranski sporazumi oziroma dogovori, ki so jih na tem področju sklenile države članice.²⁷ Glede morebitne preostale uporabe Uredbe št. 44/2001 nova uredba prevlada tudi nad to v skladu z načelom časovne veljavnosti pravnih pravil (*lex posterior derogat priori*).

59. V vsakem primeru ima, kot to upravičeno navaja vlada Združenega kraljestva, sproženo vprašanje samo še zgodovinski pomen, saj je medtem 1. januarja 2004 začela veljati Uredba Sveta (ES) št. 1206/2001 z

24 — UL L 174, str. 1.

25 — Člen 1(1) in (2).

26 — Člen 10(2) in (3).

27 — Člen 21(1).

IX – Predlog

62. Iz zgoraj navedenih razlogov Sodišču predlagam, naj na vprašanji, ki ju je predložilo Gerechtshof te Amsterdam, odgovori tako, da je treba določbo, kot je določba iz člena 186 nizozemskega zakonika o pravnem postopku (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*), šteti za ukrep v smislu člena 24 Konvencije z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah, če je njen namen ohraniti dokazno sredstvo, namenjeno uporabi v poznejšem postopku.